

6142

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

Dir./Afd.:	<i>Doa / PL</i>
Visie:	<i>Doa / PL</i>
Ag. No:	<i>24602-112195</i>
Dossier:	<i>912.13 NN4 / ...</i>

INFORMATIEKOPIE:

dbi, -/pl, -/of
ZS
doa, -/op
dvb

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

15 februari 1959

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Ino 6739

DATUM VAN AFZENDING:

15 februari 1959

PARAAF/OPM:

AFKOMSTIG VAN: canberra

zeer geheim

referte mijn codebericht 27. *- 100695*

had op diens verzoek reeds zaterdagmorgen een lang gesprek met menzies, waarbij hij mededeelde vrijdagmiddag bij de laatste ontmoeting aan subandrio in tegenwoordigheid van casey en helmi in duidelijke bewoordingen te hebben gezegd:

1. australie erkent de nederlandse soevereiniteit over n.n.g. volledig en wenst deze niet in discussie te brengen, noch acht het daartoe aanleiding in de toekomst.
2. het soevereiniteitsbegrip is voor australie heilig en men verwacht van vrienden hetzelfde, ook wanneer het grondgebied betreft van ander. australie vertrouwt dus, dat er in geen enkele vorm agressie zal worden gepleegd tegen het grondgebied van bevriend nederland. reacties in tegenovergesteld geval zouden in australie en bij het australische volk bijzonder krachtig zijn. subandrio moest de betekenis van n.g. voor australie begrijpen alsmede grote belangstelling in ontwikkeling aldaar uiteindelijk tot zelfbeschikking.
3. de soevereiniteit kan alleen wijziging ondergaan hetzij langs internationaal-rechtelijke weg hetzij langs weg van vrije onderhandelingen. wat het laatste betreft wenst australie duidelijk te stellen, dat dit alleen een zaak van nederland en indonesie is; australie kan geen enkel initiatief nemen een der beide partijen er toe te brengen over dit punt een gesprek te beginnen. zouden beide vrienden dit wel doen en tot overeenstemming komen dan zou australie de uitslag respecteren.
4. niettegenstaande het bestaande verschil tussen indonesie en australie wat betreft de erkenning van de nederlandse soevereiniteit over n.n.g., wenst australie de meest vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden met indonesie, hetgeen reeds genoegzaam is gebleken o.a. uit colombo-plan. australie is gaarne bereid hulp en steun aan indonesie uit te breiden en overeenkomst van vriendschap aan te gaan, doch wat betreft eventuele kapitaalsinvesteringen of andere vormen van vestiging van australische belangen in indonesie wenst australie er op te wijzen onrechtmatige vervreemding en in beslagname van

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.
door de afdeling Verbindingen worden vervoerd.
tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

- 2 -

Ref. No: 6142

Rubricering: zeer geheim

nederlandse eigendommen in indonesia voor degelijke activiteiten niet bevorderlijk zijn, weshalve het aanbeveling zou verdienen indien van indonesische zijde naar wegen zou worden gezien deze onrechtmatige daad te herstellen. menzies deelde mij nog mede, dat subandrio niet sprak over wapenleveranties en zich ook niet te buiten ging aan anti_nederlandse stemmingmakerij. van enige agressie tegen n.n.g. zou geen sprake zijn en subandrio had goede hoop dat er tussen nederland en indonesia een gesprek zou komen over n.n.g. binnen niet al te lange tijd. subandrio gaf de indruk dat hij de kwestie n.n.g. niet acuut acht, doch dat dit conflict helaas in indonesia was opgeschroefd tot volksideologie zodat het terugdraaien van de klok onmogelijk is temeer waar soekarno zeer "vain" is. menzies kreeg het gevoel dat subandrio hoopt, dat na verkiezingen nederland een kabinet zal vinden, hetwelk tot een gesprek bereid is. sprekende over de binnenlandse toestanden in indonesia had subandrio van groot communistisch- en in het bijzonder van chinees-communistisch - gevaar gerept, doch op de vraag van casey waarom sukarno dan in zijn "almacht" daaraan geen einde maakt, had subandrio geantwoord, dat sukarno dit niet durft. het belangrijkste was eerst het herstel van de economische stabiliteit en de ondrukking van de rebellie. economische hulp van het buitenland was bovenal nodig, alsmede geschikte bewapening voor laatste doel. een en ander zou echter tijd kosten.

menzies was bijzonder geirriteerd door het optreden van helmi, die steeds trachtte zich in het gesprek te mengen met het betoog dat subandrio niet met lege handen thuis kan komen. helmi stelde tot tweemaal toe de vraag of de minister president eigenlijk niet bedoelde dat australie gaarne bemiddeling zou willen verlenen voor onderhandelingen tussen indonesia en nederland over n.n.g. waaruit zou blijken dat de houding van australie te dien aanzien is gewijzigd. menzies wees helmi terecht met opmerking dat helmi in tegenstelling met zijn minister blijkbaar hardhoors is. het zou bepaald niet in de bedoeling van australie liggen om er op enigerlei wijze toe bij te dragen dat nederland de soevereiniteit over n.n.g. opgeeft, i n t e g e n d e e l (uitroepteken) het was alleen de taak van helmi zorg te dragen duidelijke en niet mis te verstane mededelingen terzake van de minister president op juiste wijze in "bahasa" werden vertaald in eventueel communiqué. ik heb menzies gezegd het op prijs te zullen stellen indien zijn positieve mededeling in eventueel communiqué zou worden opgenomen ook over spolaties. tijdens gesprek belde casey op die op dat moment subandrio en helmi bij zich had in melbourne. menzies zeide dat vooral helmi groot verzet pleegde, waarop ik antwoordde g e e n communiqué beter dan een communiqué dat voor twee-erlei uitleg vatbaar is, vooral bij verkeerde of dubbelzinnige

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

- 3 -

Ref. No: 6142

Rubricering: zeer geheim

vertaling in behassa. menzies heeft dit nog aan casey medegedeeld en zou alles doen om een bevredigend communique te verkrijgen. wat spoliaties betreft zou hij zorgdragen, dat zijn visie duidelijk tot uiting komt in de a.s. verklaring van casey na de opening van het parlement op 17 dezer over het bezoek van subandrio (mijn negenen-twintig) opdat in indonesie geen misverstand bestaat. ik heb menzies bedankt voor vasthoudendheid. hij beloofde een afschrift van zijn aantekening voor external affairs over ons gesprek hetwelk ik zal seinen. menzies zeide nog dat subandrio hem had gevraagd ook indonesie te bezoeken hetgeen hij mogelijk in oktober zou accepteren.

lovink 30.

REFERENTIE No.:

61 40

INFORMATIEKOPIE:

a
z
dbi, -/pl, -/ef
zs
doa, -/op
dvv

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

15 februari 1959

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./Afd.:

Visie:

Ag. No.:

Dossier:

DATUM VAN AFZENDING:

15 februari 1959

PARAAF/OPM:

AFKOMSTIG VAN:

canberra

zeer geheim

referte mijn codebericht nr. 30.

hieronder volgt geheime aantekening van menzies voor external affairs:

"i saw netherlands ambassador this morning in order i might tell him how we had dealt with new guinea problem in our discussions with subandrio. i said in my final meeting with subandrio yesterday i had stated matter substantially in this way: "we believe wholeheartedly in recognition of sovereignty of other nations just as we desire our own sovereignty to be recognised by them. we have throughout taken view that netherlands has sovereignty over western new guinea and we continue in take that view. indonesia we know takes opposite views for reasons which you have explained to us. should sovereignty of western new guinea pass out of hands of netherlands by some process recognised by law we will of course accept position that then arises. when i refer to process recognised by law i mean either process of adjudication by international court or agreement fully and freely entered into by both parties. we of course have lively interest in future of new guinea and in development ultimately of selfgovernment but we do not propose either to encourage or discourage either party to a negotiation should one occur. we are not prepared to say that we will encourage entering upon such negotiations. our reason for this is quite clear. you dr. subandrio have made it plain that what you mean by negotiations is institution of a process which will work out ways and means of transferring sovereignty to indonesia. for us to say that we encourage negotiations so defined would be for us to take up position that we desire to see the sovereignty changed. this as you will see is quite impossible since it would involve a gross inconsistency in our approach to the matter. we will therefore not encourage negotiations but should they occur and should some agreement be freely arrived at then as i have said we will accept that position. your visit here has been very succesful in its public relations aspect. you have seen abundant evidence of inherent friendliness of the australiano people. we desire to live

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

- 2 -

Ref. No: 6140

Rubricering: zeer geheim

on best possible terms with indonesia. but i think you should understand quite plainly that when indonesia took over dutch assets, there was a very great revulsion of opinion in australia which still continues in the minds of most of our influential people. i think it will be difficult to establish complete mutual confidence unless that position is in due course set right. certainly i should think it stands as a barrier between indonesia and the investment of capital from outside". when i had put our position to dr. subandrio in this way, he said he regarded it as fair and realistic statement and that he would not desire to push it any further. since this meeting, as i informed ambassador, there have been protracted discussions about a communique which have not yet reached fertility. i told him that it seemed unlikely that subandrio would agree to including in a communique a reference to dutch assets but that, in any event, that reference would be included in the statement to be made to parliament by mr. casey next week."

Lovink 31.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar het bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.
2. berichten van loussebetonnen ingen. uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden verzonden.
tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijn)